

ФОРМУВАННЯ КАЛЕНДАРНО-ПЛАНОВИХ НОРМАТИВІВ ОПЕРАЦІЙНОГО УПРАВЛІННЯ РОЗРОБКОЮ УПРАВЛІНСЬКИХ ПРОДУКТІВ

© Дібніс Г.І., Шарко О.Р., 2011

Управлінська діяльність на підприємстві відіграє важливу роль, тому що результативність та ефективність роботи підприємства та його підрозділів визначаються якісним рівнем використання ними управлінських продуктів, які є продуктами діяльності саме управлінського персоналу. До основних управлінських продуктів автори відносять управлінську інформацію, управлінське рішення та управлінську роботу (дію). Якщо є продукт, то повинна бути і система, яка його відтворює, і процеси, і центри відповідальності. Проте чітко вираженої такої системи на підприємстві немає, тому контролювати ці процеси та споживати управлінські продукти високої якості не є можливим. Для забезпечення якості, необхідної кількості та строків розробки управлінських продуктів необхідно чітко налагодити процес планування. Даний процес відноситься до завдань операційного управління розробкою управлінських продуктів, що є підсистемою системи управління підприємством.

Основою розробки операційно-календарних планів є розрахунки календарно-планових нормативів. Календарно-планові нормативи в класичному розумінні є набором питомих (норм) і граничних (нормативних) величин, які є постійними впродовж планового періоду і на основі яких розраховуються планові завдання і організовуються виробничі процеси. Система календарно-планових нормативів суттєво залежить, в першу чергу, від організаційного типу виробництва, тобто від повторюваності одних і тих же робіт. У теорії організації виділяються три базові типи виробництва: за відсутності регулярної повторюваності – індивідуальне виробництво; за наявності регулярної повторюваності – серійне виробництво; при постійності виконанні одних і тих же робіт – масове виробництво.

Стосовно розробки управлінських продуктів система нормативів відрізняється змістом і методами розрахунку необхідних складових. Раніше визначена специфіка управлінських продуктів показує, що є присутніми усі три типи виробництва, але домінує індивідуальний і серійний типи, і тільки в окремих випадках може спостерігатися масовий. До основних календарно-планових нормативів операційного управління розробкою управлінських продуктів автори відносять норматив трудомісткості цілого виробу, норматив тривалості фази розробки управлінських продуктів певного виду, норматив тривалості життєвого циклу готового продукту, періодичність запусків розробки управлінських продуктів, частота розробки управлінських продуктів, норматив партійності розробки управлінських продуктів, норматив темпу і ритму виконання робіт.

Виходячи з того, що управлінських продуктів має дорогу фізичну природу, чим матеріальні об'єкти, то в основі визначення нормативів лежать інші принципи і підходи. Відмінності календарно-планових нормативів операційного управління розробкою управлінських продуктів полягають у значно меншій кількості видів використовуваних резервів, по суті, в ході отримання управлінських продуктів основним є резерв часу, запаси в даному випадку не мають сенсу, хоча відносно управлінській інформації формується певний надлишок, який можна віднести до резервних запасів. Нормативи регулярності виконання робіт в цілому спостерігається практично тим же списком, що і в матеріальному виробництві. Нормативи трудомісткості мають загальну природу, як для матеріальних продуктів, так і для управлінських продуктів.

Представлені календарно-планові нормативи дозволяють більш ефективно організовувати і планувати діяльність системи операційного управління розробкою управлінських продуктів і підвищують якість роботи управлінського персоналу всього підприємства.